

УДК 73.3.016:582

**Горяня Лариса Григорівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри філософії та освіти дорослих
Центрального інституту післядипломної
педагогічної освіти
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»**

**ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
У СИСТЕМІ ІНСТИТУТІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

Анотація. У статті розкриваються сутнісні та специфічні характеристики феномену модернізації підготовки педагогічних працівників до управління впровадженням здоров'язбережувальних технологій, як психолого-педагогічної проблеми. У контексті нашого дослідження та розгляду вказаних документів визначились основні категорії загальної понятійної системи, розглянуто сфери їх реалізації, їх взаємозв'язок з такими корелятивними поняттями, як: вдосконалення, реформування, оптимізація й інтенсифікація, ефективність, технології навчання, якість навчання, безпека життя, здоров'язбережувальні технології навчання, здоровий спосіб життя.

Ключові слова: здоров'язбережувальні технології, здоров'я, безпека життя, методика, управління впровадженням, післядипломна освіта, педагогічні працівники.

Горяная Лариса Григорьевна

**ПОДГОТОВКА ПЕДАГОГИЧЕСКИХ РАБОТНИКОВ К ВНЕДРЕНИЮ
ЗДОРОВЬЕСОХРАНЯЮЩИХ ТЕХНОЛОГИЙ
В СИСТЕМЕ ИНСТИТУТОВ ПОСЛЕДИПЛОМНОГО
ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ**

Аннотация. В статье раскрываются сущностные и специфические характеристики феномена модернизации подготовки педагогических работников к управлению внедрением здоровьесохраняющих технологий как психолого-педагогической проблемы. В контексте предложенного исследования и рассмотрения указанных документов определены основные категории общей понятийной системы, рассмотрены сферы их реализации, их взаимосвязь с такими коррелирующими понятиями, как: совершенствование, реформирование, оптимизация и интенсификация, эффективность, технологии обучения педагогических работников в системе последипломного педагогического образования, качество обучения, методика управления организацией здоровьесохраняющей школьной среды для всех субъектов учебного процесса, безопасность их жизни, здоровьесохраняющие технологии обучения, здоровый образ жизни.

Ключевые слова: *здоровьесохраняющие технологии, здоровье, безопасность жизни, методика, управление внедрением, последипломное образование, педагогические работники.*

Gorjana Larisa Grigoryevna

TRAIN TEACHING STAFF FOR THE INTRODUCTION HEALTH-SAVED TECHNOLOGIES TO THE INSTITUTES OF POSTGRADUATE EDUCATION

Abstract. *The article describes the essential and specific characteristics of the phenomenon of modernization of training of teaching staff to manage the implementation of health-saved technologies such as psychological — pedagogical problems. In the context of our research and review of these documents defined main categories the overall concept system, considered the scope of their implementation, their relationship with correlated concepts: improvement, reform, optimization and intensification, efficiency, quality of education technology training, safety of health-saved technology education, healthy lifestyle. Worldwide introduction to the basics of health subjects considered innovative approach. From a pedagogical employee training, according to the job requirements governing the implementation health-saved technologies in educational space depends on the formation of harmonious physical, intellectual and spiritual aspects of the individual. At all stages of the development of society, humanity constantly sought to ensure the personal safety and security of life and health of the system "man - habitat". During the whole range of existing negative social, natural phenomena and processes of human life this problem is still relevant.*

Key words: *health-saved technology, health, life safety, methodology, implementation management, postgraduate education, pedagogical workers.*

Постановка проблеми

Актуальність проблеми дослідження. Теорія та практика вдосконалення професійного рівня педагогічних працівників у системі інститутів післядипломної педагогічної освіти передбачає цілу низку актуальних проблем, які є характерними для сучасної освіти. Запобігання застарілому альянсу, перехід суспільства до світового інформаційного простору, що здійснюється в умовах безперервного зростання обсягу наукової інформації, темпів її старіння й оновлення, вимагає посилення та модернізації інтеграційних процесів у системі післядипломної педагогічної освіти.

Сучасні теорія і практика освіти характеризуються пошуком шляхів актуального й прогнозованого реагування на виклики часу, зокрема, визначення сучасних напрямів удосконалення, реформування, збільшення рівня конкурентоспроможності навчальних закладів системи ППО, що відповідає парадигмі розвитку національної вищої освіти як галузі й системи, яка працює в глобальному просторі (М. Євтух, В. Олійник)¹⁰.

---

¹⁰ Сорочан Т. Підготовка керівників шкіл до управлінської діяльності: теорія та практика: монографія / Т. Сорочан. — Луганськ : Знання. — 2005. — 384 с.

Аналіз досліджень і публікацій

Ретроспективний аналіз вітчизняних і зарубіжних досліджень із запропонованої нами теми засвідчує, що існують різні наукові розвідки щодо нових парадигм в організації вдосконалення ключових професійних компетентностей педагогічних працівників у системі ІППО, наприклад, підходу впровадження дистанційного підвищення кваліфікації, зорієнтованого на професійний розвиток педагогічних працівників, підготовку та вдосконалення тьютерського супроводу для забезпечення індивідуалізації, варіативності та відкритості навчального процесу не тільки в ІППО, а й на етапах міжкурсового періоду⁹.

Але модернізація вітчизняної післядипломної освіти педагогічних працівників буде не повною без формування в них готовності до управління впровадженням здоров'язбережувальних технологій. Результати дослідження свідчать про те, що нині система післядипломної педагогічної освіти є деякою мірою, фрагментарною, недостатньо концептуально сформованою, дезінтегрованою з дослідницько-інноваційною сферою національної системи освіти.

З огляду на вищевикладене, очевидна актуальність проблеми підготовки педагогічних працівників до управління впровадженням здоров'язбережувальних технологій, формуванням безпечного та здорового способу життя у системі післядипломної освіти.

Проблеми підготовки педагогічних працівників до їхньої професійної діяльності висвітлюються у теорії і практиці зарубіжними та вітчизняними вченими за різними аспектами: з психології (соціальної, спортивної, педагогічної, медичної) ці аспекти досліджували С. Болтвівець, М. Дяченко, Г. Костюк, В. Моляко, Л. Несисян, О. Проскура та ін. У теорії та практиці педагогіці (дидактиці, методиці) готовність як педагогічний феномен досліджували В. Бобрицька, А. Деркач, І. Зязюн, Д. Мазоха, В. Моляко, О. Пехота, В. Сластьонін, Є. Шевчук, О. Ярошенко та ін. Висвітленню проблем професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя приділити увагу А. Алексюк, І. Зязюн, Г. Балл, Н. Кичук, Н. Ничкало, В. Семиченко, С. Сисоєва, Л. Сущенко та ін. Цінними у контексті досліджуваної нами проблеми є праці американських учених Г. Оллпорта, Д. Каца^{3;9}.

Аналізу підготовки майбутніх вчителів до формування здорового та безпечного способу життя присвячено докторські дисертації вітчизняних і зарубіжних дослідників: В. Бобрицької, К. Дурай-Новакової, А. Капської, В. Горащенко, Т. Іванової, К. Ліненко, О. Мороза, А. Хрипкової, І. Суравегіної та ін.³ Значний інтерес до розуміння суті управління впровадженням здоров'язбережувальних технологій у практику шкіл щодо формування в учнів здорового та безпечного способу життя викликають дослідження вітчизняних і зарубіжних учених про свідомість, самосвідомість, самопізнання людиною суті

---

⁹ Сисоєва С. О. Проблеми неперервної професійної освіти: тезаурус наукового дослідження: наук. видання / С. О. Сисоєва, І. В. Соколова ; НАПН України ; Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих, МОН України ; Маріупольський держ. гуманітарний ун-т. — К. : Видав. дім «ЕКМО», 2012. — 362 с.

³ Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. — К. :Либідь, 1997. — 376 с.

здорового способу життя (М. Бердяєв, Р. Бернс, Й. Боришевський, О. Леонтєв, І. Кон, П. Тейяр де Шарден)⁶.

Мета і завдання статті полягають в обґрунтуванні й обумовленні нових ціннісних орієнтирів системи післядипломної педагогічної освіти. Зазначене базується на мотивації діяльності педагогічних працівників усіх категорій на підготовку до управління впровадженням здоров'язбережувальних технологій серед усіх суб'єктів навчально-виховного процесу, як показника методичної культури. Вказане пояснюється замовленням суспільства, а досягається розробленням і впровадженням нових механізмів впливу на професійне зростання педагогічних працівників.

Різні підходи до створення сучасних умов професійного розвитку відображено у побудові інноваційної моделі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів^{1;2}, поширенням у сфері післядипломної педагогічної освіти технологій індивідуалізації, здоров'язбереження. Інструментарієм цього є варіативність та відкритість освітнього процесу, що впливатиме на особистісні якості педагогічних працівників.

Виклад основного матеріалу

Знані зарубіжні та вітчизняні вчені: філософи, психологи, педагоги, дидакти — у різні часи присвячували свої дослідження встановленню методологічної сутності підготовки педагогів до впровадження здоров'язбереження:

- загальній теорії людської діяльності (Л. Виготський, Г. Костюк, І. Павлов, І. Сеченов);
- концепції навчальної діяльності (С. Болтинець, М. Дяченко, В. Давидов, І. Лернер, В. Моляко, В. Олійник)^{11;7};
- теорії модернізації сучасної освіти (І. Зязюн, В. Кремень, А. Нісімчук, О. Падалка, О. Пехота);
- концепції особистісно орієнтованого навчання (В. Андрєєв, А. Балл, І. Бех, О. Киричук, В. Олійник, В. Семиченко, О. Савченко, Д. Трайтак, І. Якиманська, О. Ярошенко)^{7;8};
- теорії ефективності, інтенсифікації й оптимізації педагогічного процесу (Ю. Бабанський, С. Батишев, В. Беспалько, П. Гальперін, Є. Голобородько, Л. Занков, Б. Євтух, Д. Мазоха, М. Махмутов, В. Пасечник, Н. Половнікова, О. Понамарьова, І. Радченко, В. Сластьонін, Є. Чернишова, І. Щербина).

⁶ Національний освітній глосарій: вища освіта [електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.tempus.org.ua/uk/kogysna-informacija/publikaciji/262-glossariy-a5-v-6.html>

¹ Беспалько В. П. Элементы управления процессом обучения: в 2-х ч. / В. П. Беспалько. — М. : Знание, 1970–1971. — Ч. 1. — 80 с.

² Горяня Л. Г. Міжкурсова освіта вчителів. Організація самоосвіти вчителів у міжкурсовий період: метод. порадник / Л. Г. Горяня. — К. : КМІУВ ім. Б. Грінченка, 2005. — 312 с.

¹¹ Фурсенко Л. Модель компетентності керівника школи / Л. Фурсенко // Директор школи. — 1998. — № 13/14.

⁷ Олійник В. Загальнотеоретичні підходи до управління і їх вплив на розвиток системи підвищення кваліфікації та підготовки керівників загальноосвітніх закладів / В. Олійник // Післядипломна освіта в Україні. — 2002. — № 2. — С. 60–62.

⁸ Семиченко В. А. Пріоритети професійної підготовки: діяльнісний чи особистісний підхід? / В. А. Семиченко // Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: монографія ; за ред. І. А. Зязюна. — К., 2000. — С. 32.

Зазначена проблема досить повно висвітлюється в наукових дослідженнях, але, як свідчить аналіз організації курсів вдосконалення професійної компетенції педагогічних працівників різних категорій, пізнавальної діяльності студентів педагогічних вищих навчальних закладів, ще недостатньо приділяється увага методиці формування здорового та безпечного способу життя на уроках, географії, фізики, хімії. Наприклад, у процесі дослідження готовності викладача ВНЗ до впровадження ідеї формування здорового способу життя під час лекцій, семінарських і практичних занять, педагогічної практики в школі, виявилось, що викладачам треба більше розвивати мотивацію студентського середовища до здорового способу життя у педагогічних ВНЗ, виховувати стійке бажання застосовувати здобуті знання у своїй майбутній професійній діяльності.

В усьому світі впровадження в навчальні предмети основ здоров'я вважається інноваційним підходом. Від підготовки педагогічного працівника, відповідно до посадових вимог, що регламентують впровадження здоров'язберезувальних технологій в освітній простір, залежить формування гармонічної у фізичному, інтелектуальному та духовному аспекті особистості.

На всіх етапах розвитку суспільства людство постійно прагнуло до забезпечення особистої безпеки та збереження життя і здоров'я в системі «людина — середовище існування». Під час цілого комплексу суспільних, природних явищ і процесів життєдіяльності людини, що негативно діють, згадана проблема досі залишається актуальною.

Особливістю враження населення під час різноманітних катастроф (техногенних, екологічних, суспільних) є поява миттєвих масових утрат, які вимагають проведення невідкладних заходів, наприклад, надання першої долікарської допомоги, до якої повинно бути підготовлено й навчено населення і котру повинно вміти надавати кожна людина. Зазначене вимагає ґрунтовних знань власного організму, механізмів проходження фізіологічних процесів, уміння спостерігати за станом свого здоров'я.

Сьогодні особливо актуалізується питання про якість освіти, конкуренція на ринку освітніх послуг, посилюється боротьба за лідерство отримання більшого числа абітурієнтів, престиж свого диплома все це стимулює до впровадження інноваційних методик удосконалення професійної діяльності педагогічних працівників, яка міцно пов'язана з долею людини: з її здоров'ям, життям. Звідси впливає завдання формування особистісних моральних якостей педагогічних працівників різних категорій, вміння створювати педагогічні умови трансформування спеціальної інформації про збереження здоров'я в коло всіх учасників навчального процесу, в молодіжне середовище та, насамперед, виховувати готовність до навчання у молоді розумінню цінності людського життя, осмисленню способів виживання на практичному рівні. Інакше наукові та професійні принципи навчання вступають у суперечливу взаємодію із суспільством — це спостерігається в освітньому просторі країни сьогодні. Тому освіта, віддзеркалюючи соціально-

економічні запити, стає вагомим ресурсом у відносинах ринкової конкуренції, які пришвидшують інноваційний поступ⁷.

Введення у науковий обіг поняття «здоров'язбереження», з одного боку, має вже певну історію, а з іншого, у сучасних умовах реформування вищої освіти в Україні, докорінних суспільних змін, розвитку інформаційного суспільства методологія підходу потребує нового осмислення й оновлення. Адже саме методологія становить основу раціональних дій з досягнення результату. За визначенням «Філософського енциклопедичного словника» «методологія система принципів і засобів організації і побудови теоретичної і практичної діяльності»⁴. У зв'язку з тим, що здоров'язбережувальний підхід із дискретного перетворюється в іманентну якість, є системоутворювальним елементом сучасної освіти, слід оновити і доповнити концептуальні засади, закономірності та принципи теорії і практики цього системного явища. Здоров'язбереженню в освіті як мультитехнологічному процесу притаманні риси культуровідповідності, соціальності, системності, ситуативності, міждисциплінарності, інтегративності, надпредметності, практико-орієнтованості та ін.²

Продовжуючи аналізувати стратегію підготовки педагогічних працівників до управління впровадженням здоров'язбережувальних технологій у систему ІППО, бажано акцентувати увагу на питаннях *навчально-методичного характеру*. Адже, здоров'язбережувальні технології є особливим типом організації знань стосовно змісту освіти⁵.

У процесі дослідження підходів до цієї тематики можна відзначити, що існує специфіка підготовки педагогічних працівників у системі післядипломної педагогічної освіти з різних спеціальностей, а також управління впровадженням здоров'язбережувальних технологій у навчально-виховний процес загальноосвітніх закладів залишається на рівні «це необхідно».

Педагогічним працівникам потрібна спеціальна підготовка щодо участі в освітній виставці. Вони мають чітко визначити одну-дві провідні ідеї, які виразно характеризують здоров'язбережувальну діяльність навчального закладу, оригінальні шляхи її реалізації, показати, як зазначене впливатиме на позитивний імідж навчального закладу.

Отже, постає питання, чи можна обмежитися одним загальним або декількома визначеннями у процесі вдосконалення практичної діяльності педагогічних працівників, формування в учнів здорового і безпечного способу життя? Не можна не погодитися з висловленням О. Пехоти, що підготовка педагогічного працівника проявляється в ракурсі особливостей кожної окремої

---

⁷ Олійник В. Загальнотеоретичні підходи до управління і їх вплив на розвиток системи підвищення кваліфікації та підготовки керівників загальноосвітніх закладів / В. Олійник // Післядипломна освіта в Україні. — 2002. — № 2. — С. 60–62.

⁴ Сльникова Г. Наукові основи розвитку управління загальною середньою освітою в регіоні: монографія / Г. Сльникова. — К. : ДАККО, 1999. — 303 с.

² Горяна Л. Г. Міжкурсова освіта вчителів. Організація самоосвіти вчителів у міжкурсовий період: метод. порадник / Л. Г. Горяна. — К. : КМІУВ ім. Б. Грінченка, 2005. — 312 с. — С. 113.

⁵ Жерносек І. Науково-методична робота в навчальних закладах системи загальної середньої освіти: монографія / І. Жерносек. — К., 2000. — 124 с.

спеціальності. Але суть теорії і методології залишається незмінною за своєю цілісністю та багатогранністю.

Отже, метою підготовки педагогічних працівників різних категорій до формування в суб'єктів навчально-виховного процесу до впровадження безпечного і здорового способу життя є управління забезпечення в організації навчання в інститутах післядипломної педагогічної освіти і повноцінного курсу «Методика управління впровадженням здоров'язбережувальних технологій» в усіх його проявах.

Зрозуміло, що найактуальнішим завданням удосконалення професійної компетенції педагогічних працівників практиків вимагає оволодіння ними умінням впроваджувати технології здоров'язбереження (методи, способи, конкретні методичні прийоми); запобігання травматизму, каліцтва та профілактика захворювань; формувати мотивацію до протистояння негативним явищам суспільства (дитячим шкідливим звичкам, алкоголізму, наркоманії, тютюнокурінню, насильству, ранніх статевих стосунків) через знання.

Сьогодні вчені: педагоги, дидакти, методисти та педагогічні працівники-практики одностайні в розумінні того, що майбутнє України як цивілізованої держави залежить від благополуччя, здоров'я населення. Тож вирішальними показниками нових підходів до навчання в закладах освіти є духовно-моральна готовність педагогічних працівників формувати у всіх учасників навчально-виховного процесу ключову професійну здоров'язбережувальну компетентність на базі: а) наукового світогляду, б) вміння прогнозувати пріоритети здоров'язбережувального середовища в закладі для покращення успішності; в) уміння адаптувати здоров'язбережувальні технології у закладах освіти; г) приймати управлінське рішення щодо здоров'ятворчого клімату в освітньому середовищі.

Національна доктрина розвитку освіти XXI ст., Стандарт освітньої галузі «Здоров'я та фізична культура» передбачають методологічну переорієнтацію процесу навчання, а в системі післядипломної педагогічної освіти саме: перегляд і модернізацію змісту; підготовку педагогічних працівників, здатних здійснювати фундаментальне формування безпечного і здорового способу життя.

Вітчизняна освіта є найважливішою підсистемою суспільства, котра залежить від наявних форм соціальної взаємодії між батьками, вчителями, учнями, владними структурами. Реалізація неогуманістичних задумів щодо розв'язання проблеми післядипломної педагогічної освіти, зорієнтованої на творчий розвиток організаційної культури, можлива завдяки модернізації технологічних параметрів організації підвищення кваліфікації на різних етапах навчально-виховного процесу

Особистісно зорієнтовані парадигми конструювання змісту післядипломної педагогічної освіти неможливо здійснювати без урахування: а) його процесуальної сторони; б) сучасних викликів суспільства; в) врахування регіональних умов. Вищевказане повинне передбачатися в змісті, методах, засобах навчання, в їх методичному оформленні; впровадженні технологій навчання, що спрямовані не тільки на надання знань, а й на постійне перетворення набутого суб'єктивного досвіду орієнтування на здоровий спосіб життя.

Модернізація освіти нерозривно пов'язана з розвитком усього суспільства, характерними рисами якого на сучасному етапі є оновлення структури та змісту

вищої освіти, послідовного впровадження інноваційних технологій навчання (співпроективна, семінарсько-тренінгова) ґрунтуються на інтерактивному спілкуванні (*інтер діалог, актив дія*), введенні кредитно-модульної системи в навчальний процес педагогічних працівників системи підвищення кваліфікації.

Теоретично обґрунтована модель управління впровадженням здоров'язбережувальних технологій як найважливішого способу процесу модернізації дає змогу системно та цілісно представити концептуальний, змістовний і процесуальний компонент підготовки педагогічного працівника нової генерації до управління впровадженням здоров'язбережувальних технологій. Вивчення актуальності категоріального апарата проблеми модернізації навчання в ППО дає підстави стверджувати, що вищезазначене є методикою підготовки педагогічних працівників до впровадження здоров'язбережувальних технологій і формування в суб'єктів навчально-виховного процесу навичок самозбереження.

Підготовка педагогічних працівників до оволодіння методикою управління впровадженням здоров'язбережувальних технологій включає всі дидактичні принципи навчання, що необхідні для активізації складних розумових процесів прийомів критичного мислення, проведення моніторингу здоров'я.

Зазначене пояснюється тим, що сприйняття інформації з безпечного і здорового способу життя ґрунтується на розумінні причинно-наслідкових зв'язків у різних життєвих процесах, критичному ставленні до інформації, яка надходить зі шпальт засобів масової інформації, котрі попереджують плутанину; формують стійке бажання вести безпечний та здоровий спосіб життя; застосовувати здобуті знання, володіти ними у життєвій практиці.

Світова наука потребує вчених, здатних розв'язувати глобальні наукові проблеми, розвивати загальнонаукові теорії. Міжнародний ринок праці вимагає кваліфікованих фахівців, які володіють гнучкою та оперативною системою знань із можливостями їх застосування в суміжних галузях, здатних швидко адаптуватися до технологічних змін, готових до вдосконалення й оновлення власного освітнього рівня. На такий виклик темпів розвитку технологій та світової інтеграції сучасна післядипломна педагогічна освіта має відповідати кардинальними змінами в освітніх процесах.

Дослідження вказаної проблеми здійснюється з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації, освітніх тенденцій у вітчизняній і зарубіжній вищій педагогічній освіті, попередніх спроб у теорії та практиці удосконалення системи освіти, навчально-виховного процесу в умовах післядипломної педагогічної освіти та педагогічних ВНЗ.

Систему теоретичних основ проблеми модернізації підготовки педагогічного працівника ми розуміємо як формування особистісних якостей завдяки зовнішнім і внутрішнім факторам, які прискорюють чи уповільнюють зазначений процес. Як основні використано такі теорії оптимізації та інтенсифікації педагогічного процесу: а) його ефективність та якість; б) концептуальні засади особистісно орієнтованої парадигми сучасної освіти; в) теорії та практики модернізації сучасної освіти в Україні. Особливу увагу приділено визначенню методичних умов і засобів, що сприяють процесу модернізації навчання в умовах післядипломної педагогічної освіти.

Актуальність проблеми встановлення педагогічних умов і засобів модернізації процесу навчання в сучасній системі післядипломної педагогічної освіти припускає послідовний розгляд низки філософських, педагогічних, методичних аспектів підготовки педагогічних працівників.

Найважливішими серед них є такі: а) визначення сутнісних характеристик понять модернізації освіти та навчання в сучасних педагогічних ВНЗ, б) основні положення про управління впровадженням здоров'язберезувальних технологій у заклади освіти різного типу; в) комплекс методичного інструментарію та засобів, які сприяють модернізації педагогічного процесу з урахуванням умов впровадження Болонського процесу, останніх законодавчих документів (Закон України «Про вищу освіту», Концепції педагогічної освіти, Національної доктрини розвитку освіти у XXI столітті), які визначають зміст педагогічної освіти та шляхи її реформування відповідно до сучасних потреб освіти.

У контексті нашого дослідження та розгляду вказаних документів визначились основні категорії загальної понятійної системи, розглянуто сфери їх реалізації, їх взаємозв'язок з такими корелятивними поняттями: вдосконалення, реформування, оптимізація й інтенсифікація, ефективність, технології навчання, якість навчання, безпека життя, здоров'язберезувальні технології навчання, здоровий спосіб життя.

Аналіз етимології та семантики обговорюваних понять засвідчив: предмет модернізації є технологічним, корелятивним зі сферою виробництва і споживання. Як соціальна форма духовно-морального стану закладів освіти в системі післядипломної педагогічної освіти «освіта соціум на сучасному етапі має відповідати умовам мобільності з добором необхідних спеціальностей за вимогами навчальних програм, критеріїв, вимог до фахівців. Не менш значущим її аспектом є відтворення спадщини духовної культури, ціннісних орієнтирів педагогічних працівників. Нині переважна частина інститутів післядипломної педагогічної освіти стають перед проблемою: чи боротися за особистий імідж у просторі соціальних змін, чи рухатися шляхом ринку, чи за старим зразком.

Сформульована провідна мета післядипломної освіти, поряд з високою кваліфікацією, вимагає підготовки фахівців, які забезпечуватимуть функціонування різних сфер життєдіяльності суспільства. Отже, модернізація сучасної педагогічної теорії та практики управління впровадженням здоров'язберезувальних технологій серед усіх суб'єктів навчально-виховного процесу передбачає ствердження нових моральних цінностей, впровадження таких здоров'язберезувальних технологій у системі післядипломної педагогічної освіти.

Висновки

Узагальнюючи зміст статті, можна дійти висновків: для ефективного розвитку професіоналізму управлінської діяльності педагогічних працівників у процесі курсової підготовки до управління впровадженням здоров'язберезувальних технологій у заклади освіти бажано:

1. Створити спеціальну систему роботи, яка була б врахована у післядипломній педагогічній освіті та забезпечувала б неперервність усього процесу.

2. Сприяти неперервності розвитку професіоналізму педагогічних працівників.

3. Запровадити у підготовку викладачів післядипломної педагогічної освіти змістове й організаційне поєднання спеціальних курсів підвищення кваліфікації та науково-методичної роботи на докурсовому та післякурсовому етапах.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі

Формування у педагогічних працівників готовності до управління впровадженням здоров'язбережувальних технологій є тривалим динамічним процесом, який супроводжується формуванням здоров'яформувальної, здоров'ятворчої та здоров'язбережувальної компетенцій, що відповідає логіці рефлексіогенезу, котрий збігається з певними етапами технології контекстного навчання у системі післядипломної педагогічної освіти у форматі реалізації положень рефлексивно-контекстного підходу.

У межах представленої праці поза увагою залишились детермінаційні функції здоров'язбережувальної компетентності. Саме цей аспект окресленої проблеми буде предметом подальших наукових розвідок.

Список використаних джерел

1. Беспалько В. П. Элементы управления процессом обучения: в 2-х ч. / В. П. Беспалько. — М. : Знание, 1970–1971. — Ч. 1. — 80 с.
2. Горяна Л. Г. Міжкурсова освіта вчителів. Організація самоосвіти вчителів у міжкурсовий період: метод. порадник / Л. Г. Горяна. — К. : КМІУВ ім. Б. Грінченка, 2005. — 312 с.
3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. — К. : Либідь, 1997. — 376 с.
4. Єльнікова Г. Наукові основи розвитку управління загальною середньою освітою в регіоні: монографія / Г. Єльнікова. — К. : ДАККО, 1999. — 303 с.
5. Жерносек І. Науково-методична робота в навчальних закладах системи загальної середньої освіти: монографія / І. Жерносек. — К., 2000. — 124 с.
6. Національний освітній глосарій: вища освіта [електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.tempus.org.ua/uk/korysna-informacija/publikaciji/262-glossariy-a5-v-6.html>
7. Олійник В. Загальнотеоретичні підходи до управління і їх вплив на розвиток системи підвищення кваліфікації та підготовки керівників загальноосвітніх закладів / В. Олійник // Післядипломна освіта в Україні. — 2002. — № 2. — С. 60–62.
8. Семиченко В. А. Пріоритети професійної підготовки: діяльнісний чи особистісний підхід? / В. А. Семиченко // Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: монографія ; за ред. І. А. Зязюна. — К., 2000. — С. 32.
9. Сисоєва С. О. Проблеми неперервної професійної освіти: тезаурус наукового дослідження: наук. видання / С. О. Сисоєва, І. В. Соколова ; НАПН України ; Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих, МОН України ; Маріупольський держ. гуманітарний ун-т. — К. : Видав. дім «ЕКМО», 2012. — 362 с.

10. Сорочан Т. Підготовка керівників шкіл до управлінської діяльності: теорія та практика: монографія / Т. Сорочан. — Луганськ : Знання. — 2005. — 384 с.
11. Фурсенко Л. Модель компетентності керівника школи / Л. Фурсенко // Директор школи. — 1998. — № 13/14.

Gorjana Larisa Grigoryevna

**TRAIN TEACHING STAFF FOR THE INTRODUCTION
HEALTH-SAVED TECHNOLOGIES TO THE INSTITUTES
OF POSTGRADUATE EDUCATION**

The article describes the essential and specific characteristics of the phenomenon of modernization of training of teaching staff to manage the implementation of health-saved technologies such as psychological – pedagogical problems. In the context of our research and review of these documents defined main categories the overall concept system, considered the scope of their implementation, their relationship with correlated concepts: improvement, reform, optimization and intensification, efficiency, quality of education technology training, safety of health-saved technology education, healthy lifestyle. Worldwide introduction to the basics of health subjects considered innovative approach. From a pedagogical employee training, according to the job requirements governing the implementation health-saved technologies in educational space depends on the formation of harmonious physical, intellectual and spiritual aspects of the individual. At all stages of the development of society, humanity constantly sought to ensure the personal safety and security of life and health of the system «man – habitat». During the whole range of existing negative social, natural phenomena and processes of human life this problem is still relevant.

Rozv'yazannya (virishennya) zasnachenoi superechnosti-theoretic metodologichnomu i sotsialnofilosofskomu plani vimagae diy the following plan. Tse i Poshuk clarify the optimal variantu viznachennya understand sotsialna bezpeka i upravlinnya rozvitkom suspilnih vidnosin (sotsialne upravlinnya). Taki «clarify» i «Poshuk» Koncha neobhidni, oskilki have zasnachenomu konteksti (sotsialnogo upravlinnya) more adequate theoretical metodologichne obruntuvannyasotsialnoi Yogo obumovleno peredusim systemic nature for Civil Society, sotsialnim character pratsi need to obmini products materialnoi i duhovnoi diyalnosti, pidtrimkoyuviznachениh standards suspilnogo Zhittya. Varto zasnachiti scho at naukoviy literaturi isnuyut rizni pidhodi scho-up sutnosti ponyattya «upravlinnya» Yogo zastosuvannya. upravlinnya – Tse yak whether zmina camp b'ekta, the system

abo processes, yak Veda to dosyagnen nya visunutoi methylation upravlinnya yavlyae him tsilespryamovany vpliv on the system s metoyu bring ostannoi have vidpovidnistdo pritamannih iy characteristics. «Entsiklopediyamenedzhmentu» imposing the following viznachennya danogo ponyattya: upravlinnya - tse Art of melodic nobility, scho th slid zrobiti zrobiti Yak tse naykraschim that naydeshevshim sposobm . Osnovni pidhodi to vivchennya phenomenon upravlinnya perevazhno roblyat emphasis on processes that effective methods pidvischennya diyalnosti.

Together s Tim Vlasna ponyattya upravlinnya Got Sense of deprivation of minds nayavnosti methylation. Inshimi words upravlinska diyalnist tsilespryamovanoyu Yea, orientovanoyu on dosyagnennya tsiley. Vische guidance from povniy miri vidpovidae this kind upravlinskoï diyalnosti in suspilstvi yak sotsialne upravlinnya. Zaznachayut scho «sotsialne upravlinnya svidomim Yea, systematically spetsialno organizovanim vplivom on suspilstvo s uporyadkuvannya ivdoskonalennya Yogo sotsialno-diyalnoi structures in protsesi viroblennya that dosyagnennya pevnoi methylene».